

Závěrečná zpráva ze studijního pobytu Akademický rok 2016 - 2017

Tato zpráva musí být předána Akademické informační agentuře Domu zahraniční spolupráce (DZS) po ukončení studijního pobytu. Zprávu, prosím, zašlete e-mailem na adresu aia@dzs.cz. Do předmětu e-mailu napište „Zpráva z pobytu“ + název příslušné země. Závěrečné zprávy, jejichž autoři souhlasili se zveřejněním, jsou k dispozici na internetové adrese http://www.dzs.cz/cz/akademicka-informacni-agentura/63_zpravy-ze-studijnich-pobytu/.

Osobní údaje

Jméno a příjmení studenta:	Adam Kříž
E-mail:	akadamkriz@gmail.com
Domácí VŠ:	Univerzita Karlova
Domácí fakulta:	Filozofická fakulta
Obor studia:	český jazyk
Hostitelská země:	Slovenská republika
Hostitelská VŠ:	Univerzita Komenského v Bratislavě
Délka pobytu:	3 měsíce (19. 9. – 18. 12. 2016)

Prosíme o vyjádření, zda hodláte zprávu poskytnout k uveřejnění a zda ji hodláte zveřejnit anonymně či nikoli. Zveřejnění jména a kontaktu může pomoci dalším uchazečům o studijní pobyt v zahraničí.

Souhlasím s uveřejněním této zprávy

na internetových stránkách DZS

ano

Souhlasím s uvedením jména u mé zprávy

ano

Souhlasím s uvedením e-mailové adresy u mé zprávy

ano

Body pro sepsání Zprávy ze studijního pobytu

- **Zahraníční pobyt** (uveďte stručné informace o délce studijního pobytu, o univerzitě či pracovišti, kde jste stáž absolvovali, o Vaší činnosti spojené se studiem)
- **Před odjezdem** (informace o formalitách, které je třeba zajistit před odjezdem – viza, pojištění apod., doprava, spojení, ceny)
- **Ubytování, stravování, doprava** (druh ubytování, kvalita, způsob zajištění, cena, možnost využití studentské koleje, možnost stravování v menze)
- **Finance** (způsob výplaty stipendia, dostatečnost finančních prostředků, potřeba finanční zálohy ze soukromých zdrojů, nepředvídané náklady)
- **Volný čas** (využívání volného času, akce a služby pro studenty, přístup do univerzitních zařízení – do knihoven, k internetu apod., sportovní a kulturní příležitosti, tipy na výlety)
- **S jakými problémy jste se setkal(a) při přípravě cesty a během zahraničního studia**
- **Další komentáře a doporučení** (rady a tipy pro ostatní studenty)

- **Celkové hodnocení** (jaký přínos měla stáž pro Vaše studium, diplomový projekt, doktorskou práci, pro zlepšení jazykových znalostí apod.)
- **Odkaz na fotogalerii** (můžete připojit odkaz na Vaše osobní webové nebo facebookové fotoalbum, případně je možné zaslat několik fotografií v příloze e-mailu)

Text zprávy:

Můj studijní pobyt se odehrával ve Slovenské republice a měl charakter výzkumné stáže. Pobyt jsem uskutečnil v rámci svého doktorského studia, a to s cílem získat od rodilých mluvčích slovenštiny pobývajících na Slovensku experimentální data do mého výzkumného projektu. Tito mluvčí ve zmíněném projektu představovali tzv. kontrolní skupinu.

Diskutovaný výzkumný pobyt trval celkem tři měsíce (19. 9. – 18. 12. 2016). Uskutečnil se na Univerzitě Komenského v Bratislavě, konkrétně na katedře slovenského jazyka. Gestorem mého pobytu byl prof. PhDr. Juraj Dolník, DrSc. O tom, kdo je mým gestorem, jsem se dozvěděl v dopise o přiznání stipendia od Ministerstva školství, vědy, výzkumu a sportu Slovenské republiky. Dopis mi byl doručen v polovině srpna.

Bratislavu jsem si pro svůj pobyt vybral záměrně, jelikož se jedná o velké, studentské město, v němž žije (studuje, pracuje...) mnoho lidí z celé Slovenské republiky. Právě tato skutečnost pro mě byla klíčová, neboť pro projekt bylo žádoucí, abych navázal kontakt s lidmi z různých částí Slovenska. Zastřešení pobytu katedrou slovenského jazyka pak konvenovalo s obsahem či zaměřením řešeného projektu. Již před podáním žádosti o stipendijní pobyt jsem příslušné pracoviště oslovil, optal se na možnost vykonání stáže a nastínil jsem také svůj studijní záměr, který bych na Slovensku rád realizoval.

Hlavní náplní pobytu bylo provedení dvou experimentálních úloh a krátkého polostrukturovaného rozhovoru se slovenskými mluvčími. Experimentální úlohy i rozhovor byly realizovány s každým respondentem během jednoho sezení. Obě dvě úlohy byly prováděny na notebooku. Dá se říci, že těžiště mého pobytu spočívalo spíše v samostatné výzkumné činnosti. Je však třeba dodat, že mi při práci notně pomohli i členové katedry, na níž jsem svůj pobyt absolvoval.

Na začátku pobytu jsem se osobně setkal s profesorem Dolníkem a představil jsem mu koncepci svého projektu a plán činnosti na stáži. Pan profesor mi poskytl cenné rady a informoval mě, že se můžu v případě potřeby odborných konzultací obrátit také na kmenové studenty doktorského programu na jeho pracovišti. Během práce na projektu jsem komunikoval se dvěma studentkami: pomáhaly mi při výběru stimulů do experimentů, při distribuci elektronických dotazníků studentům a při překládání instrukcí úloh do slovenštiny.

Úlohy a rozhovory byly realizovány na dvou místech: ve studovnách na kolejích, na nichž jsem byl ubytován, a v místnosti budovy Filozofické fakulty. To, jaké studovny mohu využít, mi sdělila koordinátorka pro ubytování zahraničních studentů Mgr. Eva Hocková. Místnost na Filozofické fakultě mi zajistila Mgr. Mária Gajarská. Na obou pracovištích jsem se setkal s velkou ochotou pomoci mi.

Jak magistra Hocková, tak magistra Gajarská mi již v předstihu zaslaly informace nutné pro hladký průběh studia a pro bydlení na kolejích. Pro studium na Univerzitě Komenského je nezbytné opatřit si ISIC. S jeho vydáním nejsou spojeny žádné větší komplikace. K tomu, abych ho dostal, jsem musel Mgr. Gajarské poslat přes e-mail své základní údaje a oskenovanou pasovou fotografii, zároveň jsem zaplatil poplatek 16,50 eur. Kartu jsem dostal na začátku pobytu po informační schůzce na fakultě. ISIC lze použít pro mnoho účelů: slouží jako tramvajenka, lze se jím (či údaji na něm) registrovat na síť wi-fi, do fakultní knihovny, zajišťuje se jím přístup na koleje a využívá se při nákupu jídla v kantýnách v areálu kolejí.

Co se týče kolejí, byl jsem ubytován ve Vysokoškolském městě L. Štúra – Mlýnech, asi největším ubytovacím zařízení tohoto druhu v Česku a na Slovensku. Místo na kolejích mi bylo automaticky rezervováno, avšak musel jsem ho ještě během léta potvrdit a vyřídít všechny nezbytnosti ke zdárnému opatření lůžka. Bylo potřeba poslat předem vyplněný formulář se základními údaji a deposit v hodnotě 100 eur. Deposit se vrací až po ukončení pobytu a po zkontrolování, že ubytovaný předává místnost v pořádku (kontroly nejsou rozhodně žádné formality, stav pokoje je pečlivě ověřován). Měsíc na kolejích stojí ve 2lůžkovém pokoji 58,47 eur, ve 3lůžkovém 53,22 eur. To jsou velice dobré ceny, obzvláště pokud člověk vezme v úvahu, že bydlení v Bratislavě je poměrně drahé. Za drobnou nevýhodu je možné považovat to, že se platí na celé měsíce. To znamená, že když studentův pobyt končí před uplynutím měsíce, musí stejně doplatit tento měsíc celý. Není však nutné platit za celý semestr (odjížděl jsem v polovině prosince, za celý prosinec jsem sice platit musel, ale za leden již nikoli). Dále nutno připojit, že nízká cena kolejí odráží i podmínky ubytování a celkový stav budov. Bohužel nebylo možné (ani po žádosti) zamluvit si jednolůžkový pokoj. Bylo mi sděleno, že kapacity kolejí jsou naplněny. Jelikož jsem byl veden jako zahraniční student, dostal jsem místo na patře se studenty z jiných programů, jako Erasmus+ atd. Pokoje byly rozděleny do buněk, každá se skládala ze 4 pokojů (dva 2lůžkové, dva 3lůžkové). Lidé z těchto pokojů se dělili o jednu sprchu, jeden záchod a dvě umyvadla. Nedá se rozhodně říci, že by vnitřní prostory působily vábně. Navíc v pokoji bylo možné připojit se na internet jen přes ethernetový kabel (ten se dal koupit v obchodě přímo na kolejích).

Ubytování probíhalo poměrně zdlouhavě, byla to však má chyba. Na koleje jsem přijel v den začátku semestru, před kanceláři ubytovacího oddělení byla již dlouhá fronta studentů s kufry. Když jsem se snažil prodrat na začátek fronty, abych zjistil, zda si mám všechny náležitosti vyřídít ve stejných dveřích, k nimž fronta směřovala, přiběhl ke mně horlivý zaměstnanec pořádkové služby a vysvětlil mi (pokynul mi), abych se zařadil na konec fronty. Poslechl jsem ho. Když jsem se po dlouhém čekání dostal do chodby, v níž se nacházely dveře jednotlivých sekcí, spatřil jsem, že vedle dveří ubytovacího oddělení jsou i dveře zahraniční referenty Mgr. Hockové, a uvědomil jsem si, že ubytování bych měl vyřešit tam. Jinými slovy, frontu jsem čekal zbytečně, týkala se jen řádných studentů univerzity, studenti v rámci zahraničních pobytů využívají i při ubytování jinou kancelář.

Mgr. Hocková mě při ubytování upozornila, že někteří ze zahraničních studentů mohou být někdy velice hluční, a že pokud mi bude hluk vadit, mám se obrátit telefonicky na pořádkovou službu. Hluk skutečně byl (večer zazníval z chodby), málokdy kvečeru panovaly klidné podmínky ke studiu. Za účelem tiché četby se daly využít studovny: místnosti, ke kterým získal student přístup výměnou za ISIC na vrátnici kolejí. Výhoda byla, že studovnu mohl mít člověk sám pro sebe, nevýhoda byla, že jich nebylo velké

množství (vzhledem k počtu ubytovaných studentů), proto se mohlo lehce stát, že v požadovaný čas nebyla žádná z nich k dispozici.

Plusem kolejí bylo bohaté zázemí: tělocvičny, klubovny, obchody s kancelářskými potřebami (nabízející i kopírovací služby) i s potravinami, kavárny, hospody a hlavně dvě studentské jídelny. Jídelny mohou studenti navštěvovat od rána do večera (jejich provoz je souvislý, nezavírají se mezi obědem a večeří apod.). K výběru je mnoho jídel a mnoho druhů nápojů, to vše za velice přívětivé ceny (polévka + hlavní jídlo + malá kofola: cca 2 eura /záleží na typu jídla/). Určitě bych doporučoval stravovat se tam. Přímo vedle areálu kolejí stojí obchodní centrum.

Koleje spojují s centrem města dvě autobusové linky. Záleží na čase, ale ve většině případů není cestování autobusy komfortní: někdy nejsou pomalu schopny pojmout všechny studenty na zastávce. Samotné cestování po Bratislavě se nemusí zdát každému na vysoké úrovni. Město obsluhují kromě autobusů i trolejbusy a tramvaje, avšak tramvajová síť není nikterak rozsáhlá. Na druhou stranu, pokud se člověk potřebuje pohybovat pouze po centru, vystačí si se současnými zastávkami, případně se může do cílové destinace dostat pohodlně pěšky – centrum není tak velké. Ačkoli se město evidentně snaží dopravní síť postupně přizpůsobovat více také chodcům a cyklistům, je stále patrná dominance automobilové dopravy. Silnice charakteru dálnic protínají dokonce i samotné centrum a vytvářejí pro chodce nepříjemné bariéry (složitě a nevzhledné podchody, zbytečné lávky...).

Pokud jde o centrum, nacházejí se v něm místa, která je možno využít pro studium: já jsem navštěvoval dvě knihovny. Jednak se šlo o knihovnu Filozofické fakulty a potom o Univerzitní knihovnu (navzdory názvu není spojena s Univerzitou Komenského). První má otevírací hodiny jen do 18:00, druhá do 21:00 (i proto jsem navštěvoval hojněji ji). Pro přístup do Univerzitní knihovny je třeba založit si účet a zaplatit drobnou částku (asi 3 eura). Myslím, že se to vyplatí, knihovna poskytuje komfortní prostředí pro studium: přístup k mnoha titulům, k počítačům s internetem (což ale platí také pro knihovnu na fakultě) apod.

Obecně se nedá říci, že by ceny v Bratislavě byly neúnosné. Mé měsíční stipendium, které činilo 330 eur, však stačilo na pokrytí měsíčních nákladů těsně. Měl jsem k dispozici i peníze z vlastních zdrojů a upřímně nevím, zda bych byl bez nich schopen smysluplně vyjít – to se týká obzvláště prvního měsíce, kdy se řešilo placení kolejí (obdržel jsem celkově stipendium třikrát, avšak můj pobyt na kolejích zasahoval do čtyř měsíců, všechny jsem přitom musel zaplatit; během prvního měsíce jsem tedy platil jak za září, tak za říjen). Jsem však přesvědčen, že jinak stipendium stačí, avšak na skromný, studentský život. Pro stipendium jsem si musel jezdit do hlavní budovy Filozofické fakulty. O tom, že je pro mě stipendium připraveno, jsem byl zpraven e-mailem. Lhůta na vybrání stipendia činila asi týden.

Volný čas lze v Bratislavě strávit různě: na kolejích jsou již zmíněné tělocvičny či klubovny, samotné město nabízí množství hospod a podniků či nákupních center. Za výlet určitě stojí hrad Děvín, nacházející se na okraji města při soutoku Dunaje a Moravy. Výlety však lze podniknout i mimo území Slovenské republiky. Bratislava je totiž zajímavá svou polohou vůči jiným velkým městům – cesta do Vídně trvá ani ne hodinu, přičemž frekvence spojů je vysoká, relativně blízko je i Budapešť. Z bližších významných slovenských měst nutno zmínit Trnavu a Nitru. Pokud by se někdo rozhodoval mezi

těmito dvěma městy, doporučil bych navštívit spíše Trnavu: její centrum je malebnější, porovnání vánočních trhů také jednoznačně mluví pro toto město.

Život v Bratislavě – při studiu i celkově – je pro českého studenta oproti jiným zahraničním studentům ulehčen tím, že slovenština je češtině velice blízká. Jazyková bariéra téměř neexistuje. Tím se českému studentovi otevírá možnost navštěvovat širší paletu kurzů (pochopitelně ne všechny jsou vedeny v angličtině).

Jazyková blízkost by však neměla zastřít fakt, že Česko a Slovensko jsou dva suverénní státy s vlastními zákony a pravidly. To s sebou přináší i nutnost řešit různé formality, např. zajistit si po dobu pobytu pojištění nákladů zdravotní péče. Ve Slovenské republice se také nekryjí zcela stoprocentně dny pracovního volna s volnými dny v České republice. Na Slovensku nepřipadá pracovní volno např. na 28. říjen, naopak na 1. listopad ano.

Jelikož spolu Česká a Slovenská republika sousedí, spojení mezi těmito zeměmi je rychlé a dobře pokryté. Já jsem při cestě z Prahy do Bratislavy využil vlak Českých drah, avšak musím upozornit na to, že (alespoň v době mého pobytu) představovalo autobusové spojení (Student Agency, Eurolines) levnější variantu – cena se lišila o cca 150 Kč.

Celkově lze shrnout, že pobyt v Bratislavě je příjemný. Lidé jsou milí. Když slyší češtinu, někdy i pookřejí, dají se do řeči, zajímají se o to, odkud přesně člověk je, a v legraci nadhodí nějaké jazykové narážky – vše v dobrém, s negativními reakcemi jsem se nesetkal, spíše na mě lidé působili dojmem, že mají Čechy rádi. Jazyk usnadňuje nejen každodenní fungování, ale i studium. Navíc si člověk navykne na diferenční slovenská slovíčka a obohatí tak svou znalost jazyka sousedů.

Osobně musím konstatovat, že můj hlavní studijní záměr byl z velké části úspěšně realizován. Elektronický dotazník, který jsem distribuoval mezi studenty a který má sloužit pro sběr norem ke stimulům v experimentech, neměl sice požadovanou návratnost, avšak s pomocí lidí působících na katedře slovenského jazyka, s nimiž jsem během pobytu navázal kontakt, budu moci po domluvě tento dotazník distribuovat ještě jednou. Hlavní studijní úkoly (rozhovory a experimenty), které jsem chtěl na Slovensku vypracovat, se mi podařilo zdárně dokončit. Z hlediska mého projektu a požadavků z něho plynoucích (pořídít data od rodilých mluvčích slovenštiny žijících na Slovensku) bylo právě toto klíčové. Proto se dá považovat můj pobyt za studijně vydařený a úspěšný.